

Disposition - Hållbar utveckling

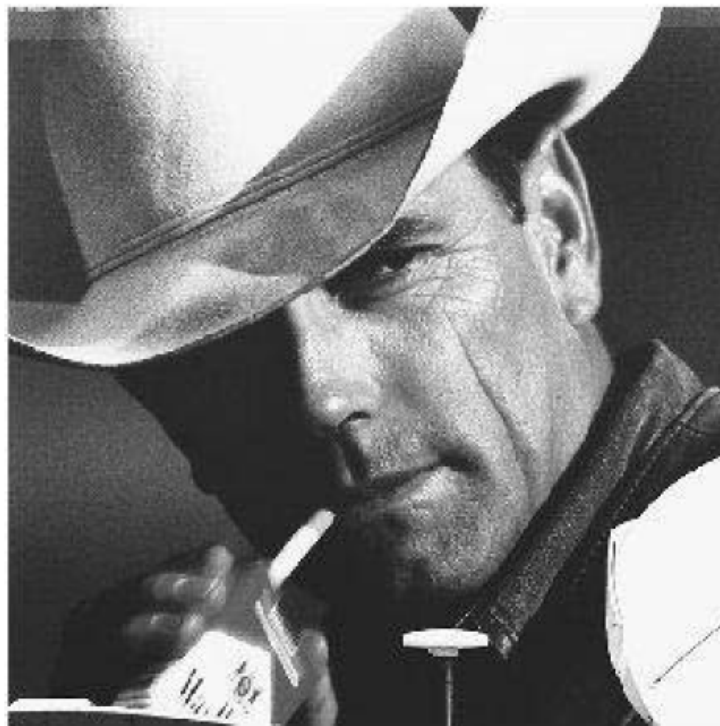
- Jämställdhet, Integration och Mångfald
- Miljö
- Användning av det samiska språket
- Sammanfattning

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

INTERREG
IV/A/NORD

Varför känns detta så omodernt?

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

INTERREG
IV/A/NORD

Hållbar utveckling

En utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina.
(*Brundtlandkommissionen*)

Allt vi gör skall hålla i längden!

INTERREG
IV | A | NORD

Jämställdhet, Integration och Mångfald

Unionen ska bygga på värdena respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheter för personer som tillhör minoriteter.

Dessa värden ska vara gemensamma för medlemsstaterna i ett samhälle som kännetecknas av mångfald, icke-diskriminering, tolerans, rättvisa, solidaritet och principen om jämställdhet mellan kvinnor och män.

(Fördraget om Europeiska Unionen)

Begrepp

Jämställdhet handlar om kvinnor och män. Kvinnor och män har samma makt att forma samhället och sina egna liv. Samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter inom livets alla områden.

Jämlikhet handlar om *alla* människors lika värde oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder (Mångfald)

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

**INTERREG
IV/A/NORD**

Konkret i projektarbetet

Riktas projektets insatser till både kvinnor och män?

Förstärker projektets insatser stereotyper eller försöker man bryta mönster?

Finns det aktuell statistik vid "ingångsläget" om kvinnor/män?

Finns det en jämn könsfördelning i projektorganisationen?

Vilka roller har kvinnor och män i projektorganisationen?

Konkret i projektarbetet

Bidrar projektets insatser till ökad mångfald och integration i det gränsregionala utvecklingsarbetet?

Hur ser mångfalden ut i projektorganisationen?

Kan alla grupper delta i projektets aktiviteter/insatser?

Information/ marknadsföring – speglar det mångfalden i organisationen/ samhället?

Vilken värdegrund finns i organisationen?

Mångfaldsmedveten

"Förmåga att se och ta tillvara olikheter. Förstå hur bakgrund, kultur och grupptillhörighet påverkar en själv och andra.

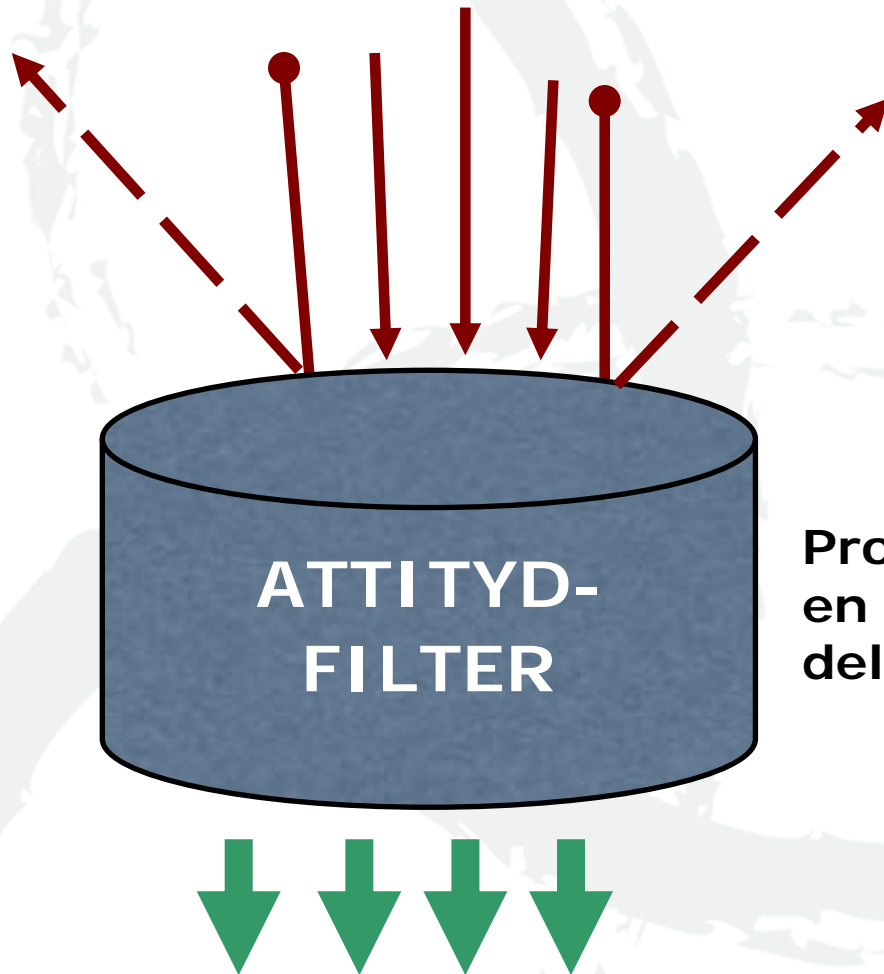
Ha förmåga att ta detta i beaktande när beslut fattas och handlingssätt väljs"

**Min reaktion på andra handlar inte om "dom"
-utan främst om "mig"!**

(Röda Korsets byrå mot diskriminering)

**INTERREG
IV A NORD**

Projektorganisationen har en möjlighet att påverka deltagarnas attitydfilter

**INTERREG
IV/A/NORD**

Miljö

Miljöskyddskraven ska integreras i utformningen och genomförandet av gemenskapens politik och verksamhet, särskilt i syfte att främja en hållbar utveckling (artikel 6, fördraget)

Fondernas mål skall förverkligas inom ramen för hållbar utveckling och gemenskapens främjande av målet att skydda och förbättra miljön enligt artikel 11 i fördraget (artikel 17, förordningen 1083/2006)

Miljökonsekvensbeskrivning enligt EG direktiv 2001/42

Hållbar utveckling – i projektarbete och i projektbedömningar

Miljöhänsyn ska integreras i programmets fullföljande det vill säga i huvudsakligen i prövningen av projektansökningar

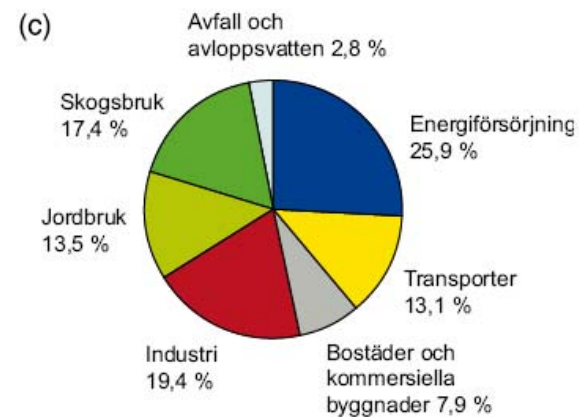
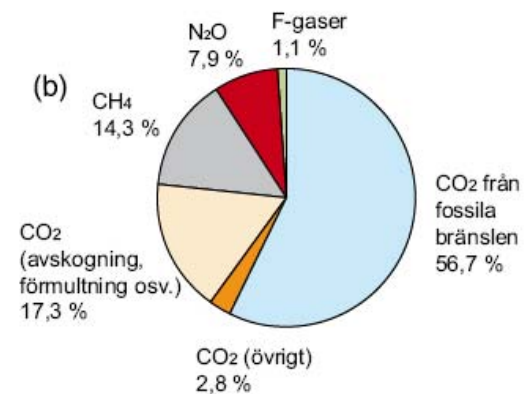
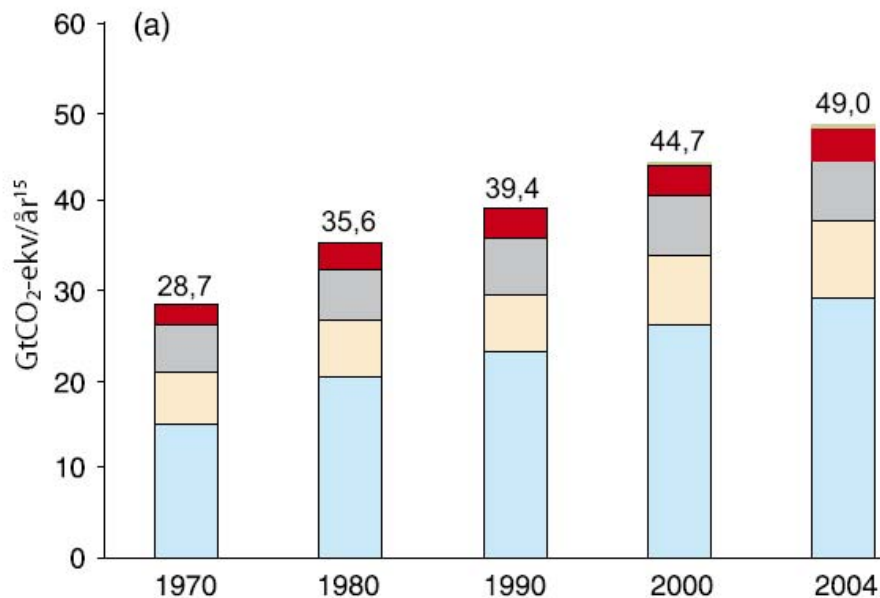
Miljöbedömningsblankett

- Miljömedvetenhet
- Natura 2000
- Energieffektivitet
- Klimatförändringen/ koldioxidutsläpp

INTERREG
IV | A | NORD

Globala antropogena¹⁴ utsläpp av växthusgaser

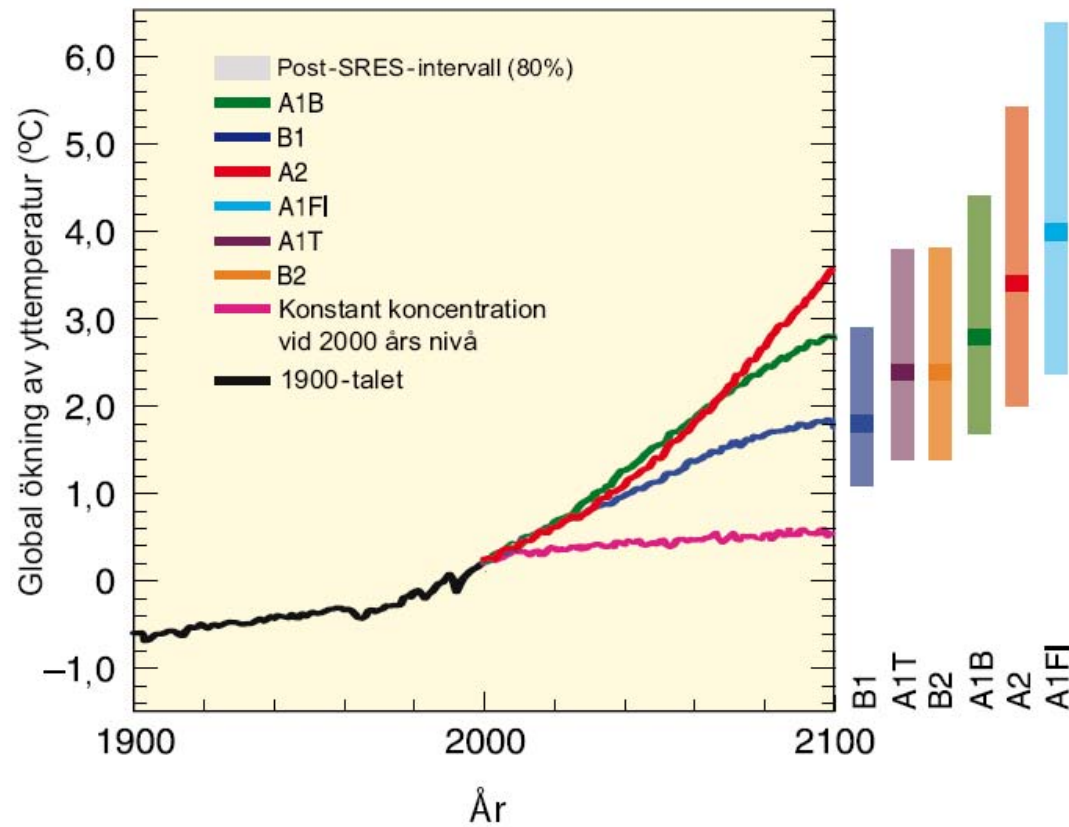
■ CO₂ från fossila bränslen och andra källor
 ■ CO₂ från avskogning, förmultning och torv
■ CH₄ från jordbruk, avfall och energi
 ■ N₂O från jordbruk och andra källor
 ■ F-gaser

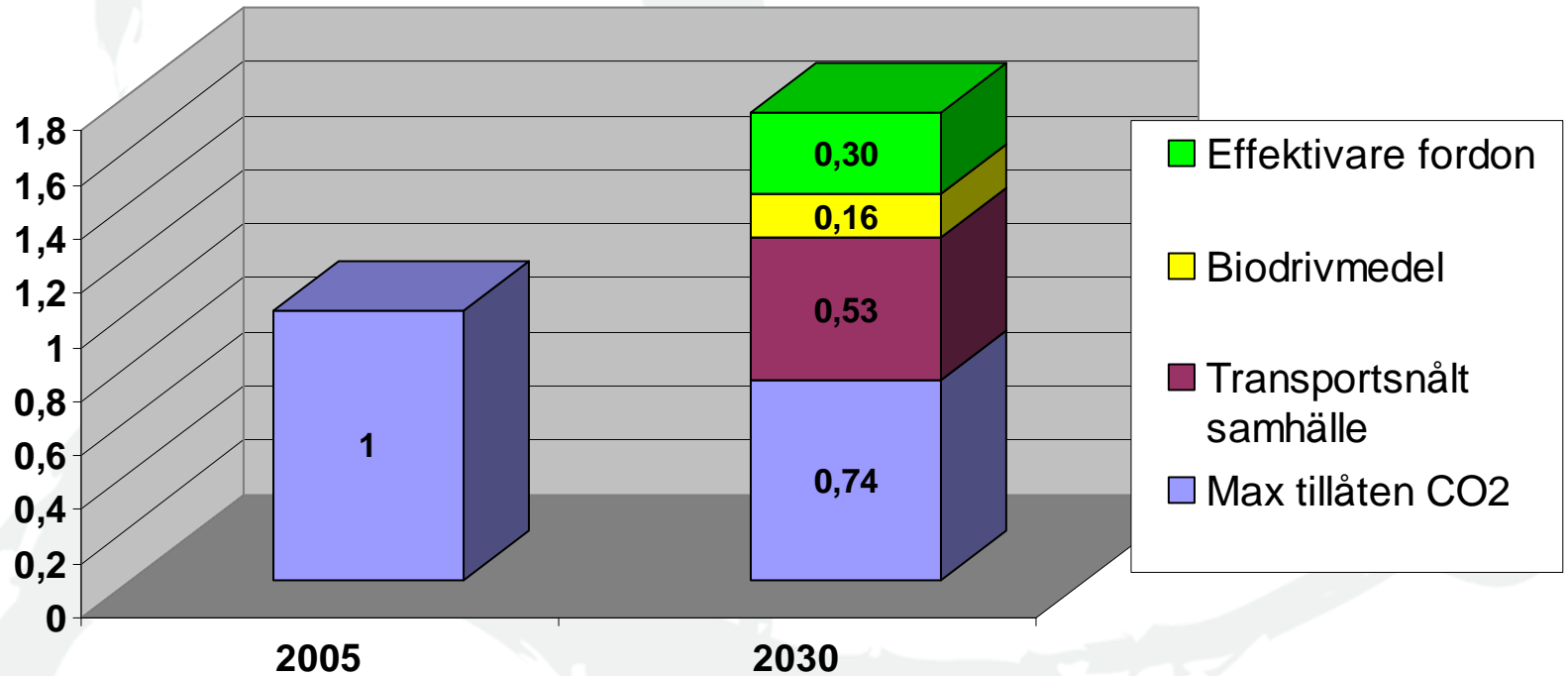
**INTERREG
IV A NORD**

Olika scenarier för utsläpp av växthusgaser från 2000 till 2100

Ur FN:s klimatrappport (2007)

Verktyg CO2 begränsning

INTERREG
IV/A/NORD

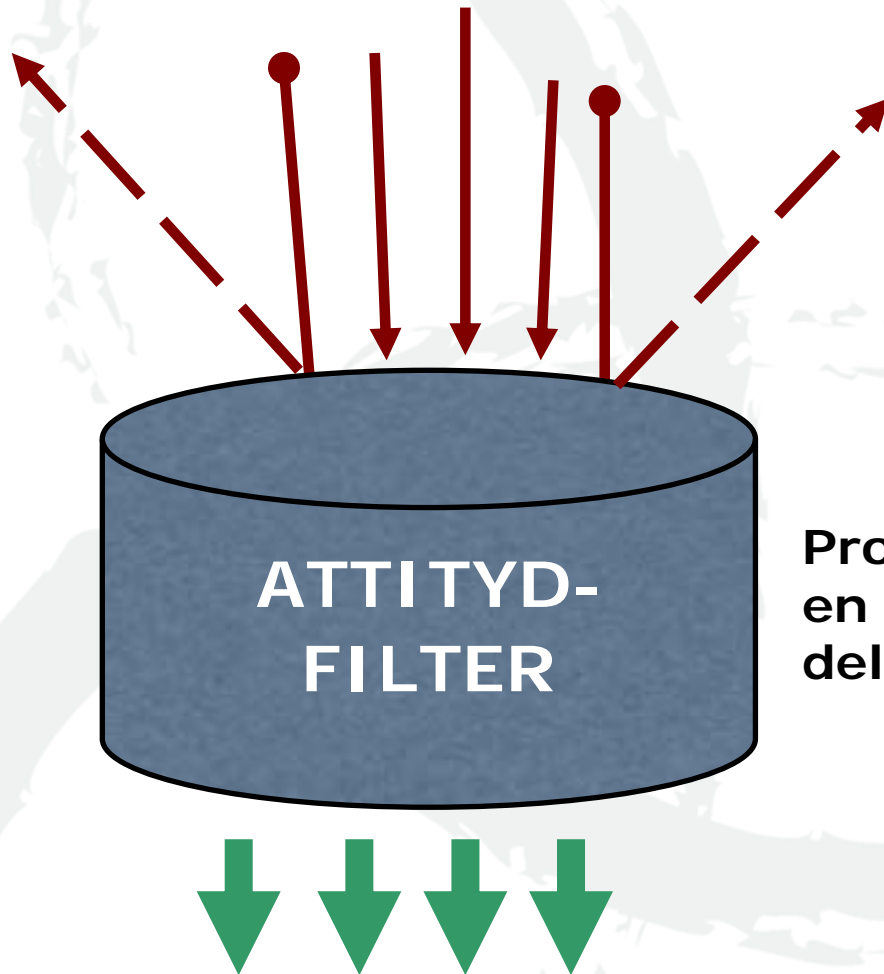
Konkret i projektarbetet

- **Produkturval**
- **Resande**
- **Energianvändning**
- **Kunskap om miljön**
- **Attityden hos ledningen**

- **Utvärdering/ lägesrapport - Har vi åstadkommit något?**

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

INTERREG
IV | A | NORD

Projektorganisationen har en möjlighet att påverka deltagarnas attitydfilter

**INTERREG
IV/A/NORD**

Användning av det samiska språket (för Prio 4)

Ett nationellt minoritetsspråk, en central roll i det samiska samhället

Att utveckla och bevara språket - en central del i det gränsöverskridande arbetet

Ett av de horisontella kriterierna i alla projekt inom Prio 4

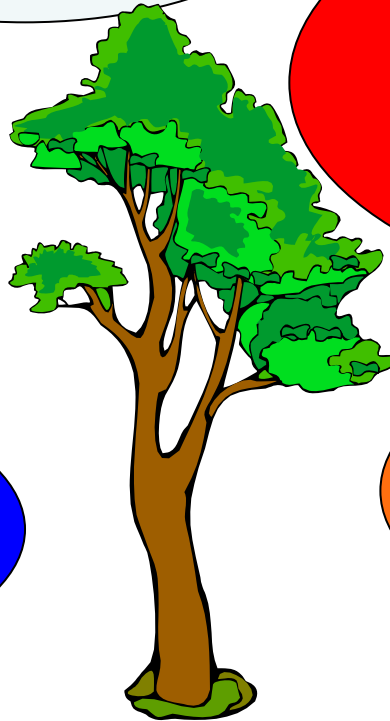
Ett av delmålen under prioriterat område 4 – stärka det samiska språkets ställning

Projekt som specifikt främjar den samiska språkutvecklingen (indikatorer)

Ta hjälp av vår lägesrapport!

Hitta tillfällena för reflektioner!
(inom styrgruppen,
bland deltagare osv)

Var är vi idag?
Vilken kunskapsnivå har vi?
Tar vi hänsyn till
det horisontella
i våra dagliga handlingar?

Att arbeta horisontellt
innebär insatser här och där.
Gör det inte så märkvärdigt!

Hur mycket och hur
kan vi höja kunskapsnivån?
Små steg mot rätt riktning

Hur mycket
kan vi höja nivån
genom att använda
externt kunskap?

Hur mycket
kan vi höja nivån
genom att använda
internt kunskap?

Många bäckar små...

INTERREG
IV | A | NORD